

KONEC DRŽAVLJANSKE VOJNE NA KITAJSKEM

NACIJONALISTIČNA VLADA BO DIKTIRALA SEVERNIM VSTAŠKIM GLAVARJEM MIROVNE POGOJE

Vstaška fronta pri Honanu je popolnoma omajana. Nacionalisti so zopet dobili kontrolo nad Šantungom. — Velik vojni plen v Tsinanu. — Komunistični nemiri v dolini reke Jangtse. — Standard Oil Company je zaprla svoje urade v Čangsi.

NANKING, Kitajska, 18. avgusta. — Na temelju poročil o velikih zmagah na bojiščih v severnem delu Kitajske, so začeli danes vladni uradniki prerokovati, da je državljanska vojna faktično končana ter da bo nacionalistična vlada diktirala mirovne pogoje severnim poglavarjem.

Ta optimistična napoved se tiče predvsem zopetnega zavzetja Tsinana, glavnega mesta province Šantung, ter poročil iz Honana, ki naznanjajo, da se vstaši v tamošnji okolici ne bodo mogli več dolgo vstavljati vladnemu vojaštvu.

S tem, da so nacionalisti zavzeli Tsinan, so zopet zadobili ves svoj prejšnji vpliv v provinci Šantung. V vzhodnem delu province Honan se vstaši na vsej črti umikajo.

Za umik vstaške armade ne navajajo nobenega direktnega vzroka, vendar se pa domneva, da je ojačeno stališče nacionalistov v Šantungu onemogočilo vstašem obstankem v centralnem in vzhodnem delu Honana.

Soglasno z nacionalističnimi poročili, se Fengovo vojaštvo umika od Lanfenga proti Zapadu. Nacionalisti so uverjeni, da se vstaši ne bodo mogli vzdržati vzhodno od Kajfenga, ker je to mesto jako težko braniti.

Pri zavzetju Tsinana so zaplenili nacionalisti 30,000 pušk, 130 topov in tri aeroplane.

NANKING, Kitajska, 18. avgusta. — Standard Oil družba je izpraznila svoje zaloge in zaprla svoje urade v Čangsi. Naprave predstavljajo vrednost enega milijona dolarjev. Družba je to storila v upanju, da komunisti ne bodo uničili praznih naprav.

PREMOGARJI V NEMČIJI PROTI GOSPODARJEM

Premogarji v Ruhr okraju bodo razpravljali o odredbah, katere na j vprizore proti premo- govni baronom.

BERLIN, Nemčija, 18. avgusta. — Dejstvo, da so premo govni baroni odpravili dosedanje mezdne lestvice, ki se tiče nekako 300,000 premo garjev, je vzbudilo tako veliko pozornost, da se pripravljajo delavski voditelji na energičen boj proti najnovejši politiki kapitalistov.

V prihodnjem tednu bodo sklicale na vsespovod zborovanja glede korakov, katere je treba storiti.

"Vorwaerts" napada na skrajno oster način lastnike ter pravi, da je vzrok, katerega so navedli kapitalisti za skrajšanje plač, nepošten.

Lastniki so namreč izjavili, da bo skrajšana tudi cena živil in drugih življenjskih potrebščin, kakorhitro bodo skrajšane mezde v par glavnih industrijah.

Njih glavna ideja upa je, — pravi "Vorwaerts", — prestati trenutno prodajno krizo ter zbrati dovolj sredstev, da lahko izvedejo pri- tik na Anglijo in Poljsko.

Zadnje letno poročilo kaže, da so imeli kapitalisti zopet ogromne dobičke. Veliki rezervni skladi so bi-

AMERIKA SE NI TREBA BATI RUSIJE

To je mnenje profesorja Harperja. — Povdaril je gospodarski napredek Rusije, a Združene države jo daleč prekaša- jo.

BERLIN, Nemčija, 18. avgusta. — Dr. Samuel Harper, profesor ruske zgodovine na vseučilišču v Chicagu, je rekel, da se imajo Združene države prav ničesar bati od sovjetske Rusije, niti industrijsko, politično ali pa družabno.

Profesorja Harperja smatrajo vsi za avtoriteto na tem poiju. — Čeprav je Rusija dosti napredovala v industrijskem oziru — je rekel, — dvomim vendar, da bi sploh kdaj dosegla visoko stopnjo Združenih držav.

V Ameriki je dovolj podjetnosti ter drugih lastnosti, ki manjkajo Rusiji. V političnem in družabnem oziru tudi ni nikake nevarnosti, kajti v trinaajstih letih, odkar obstaja boljševizem v Rusiji, ni mogel komunizem prav nič napredovati v Ameriki.

ZVEZA MED POLITIKI IN GANGSTERJI

Senzacionalna razkritja v preiskavi zagretnega umora. — Državni pravdnik je razkril "zvezo politikov in zločin- cev".

CHICAGO, Ill., 18. avgusta. — Pat Roche, ki vodi preiskavo po naročilu državnega pravdnika v zadevi umora Jacka Zute, je danes namignil, da se nahaja v njegovih rokah dokazilni material, iz katerega je mogoče sklepati, da obstaja sistem obširnega skupnega delovanja med politikami in banditi, kot ga nima para zgodovina tega mesta.

Dosti uradnikov in politikov bo v kratkem poklicanih v urad državnega pravdnika, da jih tam zaslišijo.

O pravem času bomo priobčili dosti bogatejši material, — je rekel Roche danes.

Tukajšnji dnevni list Herald and Examiner je sporočil danes, da so padli v roke Rocha, dokazi, da so terih je razvidno, da skrbi takozvan "direktorij" za ureditev hazardnih iger, za ureditev trgovine z dekleti ter nepostavne trgovine s pišajo.

Ta "direktorij" je sestavljen iz osmih ljudi, ki majo razdeljeno svoje polje po okrajih ter zaslužijo vsako leto milijone dolarjev.

Vsak teh osmih politikov vlada v svojem okraju kot kak car. Dokler pa se ne dožene drugih podrobnosti, ne bo javnost izvedela za ime- na teh banditskih "carjev".

Dosti detektivov išče dva kovčega, ki vsebujejo "trgovske akte" usmr- čenega Zute. Razventega pa iščejo detektivji tudi "rezervni sklad", ki vsebuje četr milijona dolarjev.

ČUDNO MAŠČEVANJE

HOUSTON, Texas, 16. avgusta. — V gazolinsko postajo Georga Bacarissa je stopil neki moški, šel tja k telefonu, hoteč telefonirati. Telefonistka mu je pa dvakrat zapore- dala napačno številko.

To ga je tako ujezilo, da je poteg- ni revolver ter oddal tri strele v te- lefonski aparat.

H. HOOVER OBLJUBLJA POMOČ

Aranžiral bo vsestransko finančno podporo. — Velika stiska v raznih delih dežele.

WASHINGTON, D. C., 18. avgu- sta. — Potem, ko so iz različnih de- lov dežele sporočili, da računajo farmerji s tem, da dobe vladno po- moč v obliki kreditov pri bankah, ki jim bodo omogočili prestati zi- mo, je sklenil predsednik Hoover obljubiti nekaj takega. Namerava sklicati konferenco bankirjev, ka- korhitro bodo poročale razne do- brodelne organizacije. Bankirji bo- do potem omogočili vladno pomoč.

Tozadavni načrt seveda ni še go- tov, in tukajšnji dobropoučeni krogi dvomijo, da bi mogla vlada iz- vesti kaj takega, ker je treba pri- praviti posebne sklade v ta namen.

Medtem pa niso storile zvezne o- blasti še ničesar, s čemur bi se mo- glo spraviti v tek tako akcijo.

Vsi čakajo, da store krajevne o- blasti nekaj, predno bi mogle pri- skočiti tudi zvezne oblasti.

Kjer je treba takojšnje pomoči, se bodo obrnili na Rdeči križ.

Vreme pa ima več usmiljenja kot zvezne oblasti, ki hočejo zopet igra- ti staro igro ter zvrčati krivdo na drugega.

Iz številnih krajev Arkansasa, Oklahome, Kansasa, Nebraske, Iowe in drugih držav so dospela poročila, da je nekoliko deževalo.

21 OSEB UTONILO V DRAVI

BEOGRAD, Jugoslavija, 17. avg. — Pri vasi Gjurevica je utonilo v Dra- vi enainvajset oseb. Ljudje so se vračali iz cerkve v čolnu, ki se je prevrnil. Samo pet oseb je bilo mo- gče rešiti.

MADŽARSKI GROF-TAT

BUDIMPEŠTA, Madžarsko, 17. avgusta. — Tukaj je bil aretiran grof Paul Nyari, ki je obtožen, da je vdrl v stanovanje Mrs. Alexan- der Kisz ter odnesel dragoceno per- zijsko preprogo in več prstanov.

NEVESTA JE NAPRODAJ ZA 8 TISOČAKOV

Neko pittsburško dekle se hoče oddati pod pogo- jem, da je mož zdrav, značajan in da ji da osem tisoč dolarjev.

Devetnajstletna Gertrude Schra- der, ki živi s svojimi starši v Pitts- burghu, je hotela dati v časopisje jako značilno ženitno ponudbo, to- da časopisje ponudbe ni hotelo ob- javiti.

Nekemu časniškemu poročevalcu je pozneje povedala, da bi se takoj poročila, če bi dobila zdravega in značajnega moža, ki bi pa moral imeti in ji dati osem tisoč dolar- jev.

Skrbeti moram za očeta in mater — je rekla. — To je moja dolžnost, ker sta že toliko storila zame. Posebno oče potrebuje moje pomoči, ker boleha na obeh ter se je bati, da bo izgubil vid. Če se po- ročim, bom svojemu možu zvesta in skrbna žena. Skromen dom mi popolnoma zadostuje. Lahkomišlje- na nisem in tudi po denarju nisem nikdar hrepnela. Prav dobro se za- vedam odgovornosti, ki bi jo prev- zela, če bi se poročila. Na vero in na narodnost ne gledam. Samo zdrav mora biti, dobrega značaja in meni mora dati osem tisoč dolarjev.

Dosedaj ga še ni dobila in ga menda ne bo tako zlepa. Kajti mo- šk, ki bi dali za žensko osem tisoč copakov, so dandanes jako redki.

OTROČI ZAŽGALI CERKEV

MIDDLETOWN, Cal., 17. avgu- sta. Pred tukajšnje presbiterijansko cerkvijo so se otroci igrali z užiga- licami. Zanetili so suho travo, ogenj se je razširil in kmalu je bila cer- kev v plamenih. Razen cerkve je uničil ogenj še pet drugih hiš.

ZRTVE TORNADA

NAPOLJ, Italija, 16. avgusta. — Silen tornado, ki je divjal v četrtek, je zahteval sedem človeških žrtev. Štiri osebe so bile v četrtek usmr- čene, tri so pa umrle včeraj v bol- nišnici.

DOBER PLEN SUHAŠKIH URADNIKOV

Če bi zletel le en kotel v zrak, bi bil v nevarnosti ves Brownsville, — je izjavil zvezni pravdnik Ameli.

Osemnajst oseb, katere so areti- rali prohibicijski agenti pod vod- stvom okrajnega prohibicijskega upravnika Nolana v neki tovarni za izdelovanje žganja na Marks Ave., v Brooklynu, so predstavili zvez- nemu komisarju Fayu, ki jih je pri- držal pod jamščinami od \$2500 do \$10,000.

Na predlog zveznega državnega pravdnika Amelija je bila jamščina zvišana na \$10,000 proti dvema bratoma in dozdevnemu lastniku "tovrnic".

Neki Baracho je bil baje lastnik tega podjetja.

Okrajni pravdnik Ameli je pri- pomnil da bi bila detonacija eks- plozije le enega kotla, tako močna, da bi bil uničen ves okraj Browns- ville. Še nikdar poprej niso zaple- nili v tem okraju tako velkanske tovrnice. Agenti so se polastili tu- di velikih zalog žganja.

VELIK POŽAR NA ROMUNSKEM

KONSTANCA, Romunsko, 17. av- gusta. — Včeraj je požar vpepelil poslopje, v katerem se nahaja agen- tura za Singerjeve šivalne stroje in več sosednjih hiš. Povzročena škoda znaša dvestotisoč dolarjev. Are- tirali so nekega uslužbenca agen- ture, ki je baje ogenj podtaknil.

KAROL BI SE ŽE ZOPET RAD OŽENIL

Če se ne bo mogel pobo- tati s svojo ženo Heleno, bo sklenil morganatični zakon s svojo bivšo lju- bico Magdo Lupescu.

DUNAJ, Avstrija, 18. avgusta. — Ib Romunske poročajo, da bo ro- munski kralj Karol najbrž sklenil morganatični zakon s svojo bivšo ljubico, rdečelaslo Magdo Lupescu, če se ne bo mogel pobotati s svo- jo ločeno ženo, kraljico Heleno. Na- mestu, da bi se Helena in Karol sprijaznila, je zavladala med njima še večja vrzel.

Helena je baje izjavila, da je preponosna in preveč pobožna, da bi bila kot nekaka igrača poleg svo- jega moža, dočim bi njena tekmo- valka, madama Lupescu, izvajala ves svoj vpliv na državne zadeve.

Kronanje kralja Karola bi se imelo vršiti to jesen, pa ga je od- godil do pomladi. Možak je sicer precej lahkomišljen, vendar ga pa skrbi, kakšen vtis bi napravila na romunski narod njegova morgana- tična poroka z madamo Lupescu.

KOLIKO POKADI AMERIKA

Tekom preteklega leta so poka- dili ljudje v Združenih državah 127,400,000 (stosedemindvajset tisoč štiristo milijonov) cigaret. Kot kaže, jih bodo letos še več. Tobac- na industrija je plačala lani skoro petsto milijonov dolarjev davkov v primeri z 270 milijoni dolarjev let- ta 1922.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

Neglede kje živite, v Kanadi ali Zdu- ženih Državah

je pripravno in koristno za Vas, ako se poslužu- jete naše banke za obrestonosno nalaganje in pošiljanje denarja v staro domovino.

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovlencev točno v polnih zneskih, kakor so izkazani na pri nas izdanih potrdilih. Naslovljenec prejmejo toraj denar doma, brez zamude časa, brez nadaljnjih potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovlencev in žigom zadnjih pošt, katere dostavljamo pošilja- teljem v dokaz pravilnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju ne- sreče pri delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slu- čajih tudi na sodnji v stari domovini.

Nastopni seznam Vam pokaže, koliko dolarjev nam je začasno po- treba poslati za označeni znesek dinarjev ali lir.

V Jugoslavijo			V Italijo		
Din	500	\$ 9.35	Lir	100	\$ 5.75
"	1000	\$ 18.50	"	200	\$ 11.50
"	2500	\$ 46.00	"	300	\$ 16.50
"	5000	\$ 91.00	"	500	\$ 27.40
"	10,000	\$ 181.00	"	1000	\$ 54.25

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH
Pristojbina znaša 60 centov za vsako posamezno naka- zilo, ki ne presega zneska \$30.—, za \$35.— 70 centov, za \$40.— 80 centov, za \$45.— 90 centov, za \$50.— \$1.—, za \$100.— \$2.—, za \$200.— \$4.—, za \$300.— \$6.—.

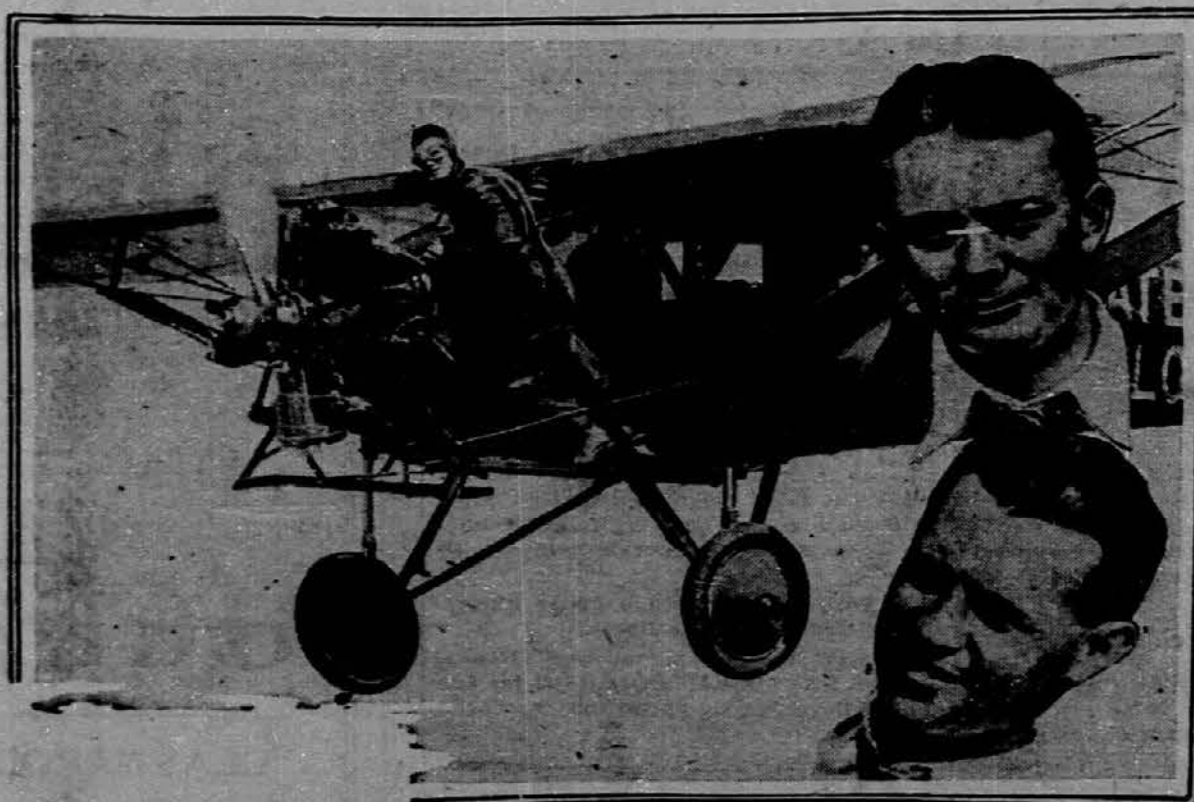
Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih, lirah ali dolarjih, dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazi- lih priporočamo, da se poprej z nam pisnim potom sporazume- te glede načina nakazila.

Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino 75 centov.

SAKSER STATE BANK

22 COSTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.
Telephone Barclay 0380 — 0381

647 UR NEPRESTANO V ZRAKU

Dal Jackson (gornji na sliki) in Forest O'Brine sta zopet dosegla rekord v letanju brez pristanka. S svojim aeroplanom "Greater St. Louis" sta se nahajala v zraku neprestano 647 ur, 27 minut in 2 sekundi. Rekord bratov Hunter sta poročila za 93 ur.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

RICHARD CROMPTON:

CESTA PREKO GRICA

James Thomson, uslužbenec pri nekem hišnem upravitelju, je zapustil pisarno, v kateri je bil zaposlen, in se je počasi podal na poti proti domu. Bil je majhen, suhljat možiček z zamišljenimi, sivimi očmi in zanemarjenimi, klavirnimi brki. Že nekaj časa je stanoval v eni enih malih, enostavnih hišic, ki so zadnji čas zrastle v predmestju kakor gobe po dežju. Na vrtnih vratih se je bliskalo ime "Alton Hons". To ime si je izmislila njegova žena Ellen in dala ga je že od nekdaj, sovražil se, vendar ni upal nikdar resno ugovarjati željam svoje boljše polovice. Kajti James sploh ni bil mož, ki bi kdaj uveljavil svojo voljo proti ženi volji. Zato je bil ves njegov značaj mnogo preveč miroljuben in popustljiv. Vrh tega pa je sovražil glas svoje žene bolj kot vse drugo na svetu in skrbno je pazil, da se je izognil vsakemu prepričanju z njo.

Počasi je stopal, ko da namenoma zavlačuje svojo pot. Naposled pa je nejevoljen zavil proti domu. Njegova monijena postava se je nekoliko zravnila, ko je vanj sopel sveži zrak, ki je vel od travnikov sem. Njegov pogled je objemal obzorje: nadele od mesta se je dvigal griček, preko katerega se je v premlti črti vodila cesta. Vedno je bila njegova najbolj goreča želja, povzpeli se enkrat po tej cesti na vrh grica.

Bila je to neumevna želja, katere zadostitev mu je žena vedno preprečila. Zvečer ga je porabila za domačo opravila, v soboto popolne ga je peljala v gledališko društvo, v nedeljo dopoldne pa k maši, popoldne na izprehod, zvečer na obisk k svoji sestrici Georgi. "Njegova" hišica se je razločevala od sosednjih po čistoč stopnjic in obupni urejenosti vrta. Roke na gredah so bile videti prav tako splešene kakor James, ko se boje, da ni bil za centimeter zrasel iz vrste, v kateri jih je nasadila Ellen.

James je počasi stopal po stopnicah (tako ga je navadila Ellen) in odpiral vrata.

Pozdravil ga je glas njegove žene:

— Ali si si osnažil čevlje?
Hitro je popravil napako.

— Da.

Stopil je v obednico. Njegova žena je bila lepa in stasita, njene ustnice ozke in tesno stisnjene. Gledala je nanj kakor učitelj na otroka, ki se ni naučil naloge.

— Nu, mar so ti povisali plačo?

— Ne — se ne, — je zajecal v odgovor.

— Ali si sploh zahteval povisa-

nje?

— N-nee, ni bilo nobene prave

priložnosti.

Zavedal se je, da bi ga ne moglo primorati k temu, da bi zaprosil za povisaanje. Zavedal se je, da poviška tudi ne zasluži. Toda tega se svoji ženi ni nikdar upal povedati, dala je s tem vprašanjem vedno drezala vanj.

— Tvoja stvar je, da najdeš prilo-

liko, — ga je ostro zavrnila. — Morda misliš, da bo kdo drugi za-

te delal? Nedostaja ti energije, vo-

lje, odločnosti! Stotič ti povem, da ne bo iz tebe nikdar nič, če ne boš znal obrniti nase pozornosti predstojnikov. Samo pogled mislita Frankforta Danes je prokurist — začel je v čisto drugačnem položaju kakor ti. — Če se jaz mučim ves dan zate tu doma, potem bi tudi ti lahko gledal, da kaj dosežeš!

Vse to je že tolikrat slisal! Skušal je, da bi je ne čul in ne videl.

Pred njegovimi očmi se je pojavila bela cesta, ki je vodila na gric.

— Kam pa vedno strmiš? — ga je razdražena vprašala žena.

Nasmehnil se je.

— Na cesto, — je odgovoril.

Ponoči je tiho vstal in se oblekel. Skozi okno je videl cesto, ki se je v mesečni prelivala kakor srebrna reka. Z mogočno silo ga je privlačevala. Ko je bil oblečen, je nekaj časa zamišljen ogledoval mali koteč, ki je stal v kotu sobe. Potem je skomignil z rameni. Žena je trdno spala v svoji postelji. Še celo v spanju je njen obraz bil videti nekam grozeč. Znova je skomignil z rameni. Nato pa se je splazil po stopnicah navzdol, tiho odprl hišna vrata in odšel po beli cesti.

Ko se je vzpenjal po cesti navgor, mu je srce igralo od veselja, obenem pa trepetala v bojazni, da mu Ellen morda že sledi.

Odveč bi bilo in ne posebno zabavno, če bi hoteli opisavati Jamesove doživljaje naslednjih šest let. Naj zadostuje, če povemo, da je bilo njegovo življenje prav tako srečno, kakor "ničvredno". Poleti se je potikal po vaseh in manjših mestih. Spal je po hlevih in vsvitih, časi se je zatekel tudi v kako ubožnico. Pogosto ga je bilo najti tudi v kmečkih gostilnicah. Opravljal je raznovrstna in zanimiva dela: mizaril je, cepil drva, popravljil vodovode in podobno. Na svojih potovanjih se sprijaznil z mnogimi ljudmi, časih prav dvomljivo "kakovosti". Običajno je hodil v spremstvu nekega psa, ki ga je pobral nekje na cesti. Bil je len, srečen in vedno brez denarja — kratko, rojen potepuh. Časih se je z grozo spomnil na svojo preteklost, na Ellen, na dom, na pisarno. Kadar je, zadovoljen s seboj in s svetom, pohajkoval po prašnih, solčnih cestah ali pa poleževal po solčnih cestah ali pa poleževal po solčnih bregovih kakre reke, se mu je zdela vsa ta preteklost z ženo in pisarno vred kakor moraste sanje. Kljub temu pa se ni nikdar mogel povsem otresti bojazni pred Ellen. Se vedno je nekaj tičalo v njem, kar mu je branilo, da bi se čutil popolnoma sproščen od nje. Časih si je predstavljal, kako bi bilo, če bi jo katerikrat srečal, kako bi zahtevala, naj se takoj vrne k nji se poda nazaj v pisarno. Zavedal se je, da bi se ne znal upreti kajti zavedal ali podzvedno — bal se je svoje žene še vedno.

V šesti zimi svojega potepuškega življenja je v malem podeželskem mestecu prijel mimogrede za lahko delo. Sprva je menil odriniti tako

na morskobal, ker pa je bilo vreme slabo, se je odločil, da bo ostal še nekaj časa v tem prijaznem, malem kraju. Tui mu je ugajala okolica, kajti v bližini mesteca se je dvigal hriboček in nanj se je v premlti črti vzpenjala bela cesta. Naposled pa se je nebo zopet zjasnilo in sklenil je odriniti na pot. Prej pa je hotel opraviti še naračeno delo v neki skoro že izven mesta ležeči vili. Služkinja, ki mu je odprla, je neprijazno zagodrnjala.

— Ali niste mogli priti prej? — se je šobila. — Prav zdaj ob času malice morate priti...

Dejal je, da res ni mogel prej, in z zlovoljnim godrnjanjem ga je peljala v vežo, kjer naj bi popravi vodovod. James se je ozrl naokrog: povsod v tej hiši vlada pretirana čistoča, ki je bila zanj nekam močreča.

Zdajci je začel skozi priprta vrata glas — in kri mu je zledenela v žilah. Čutil je, kako se ga bolj in bolj polasča strah, toda ni se mogel ganiti.

— Vsi, ki so ga poznali, so ga spoštovali, — je slisal pripovedovati strašni glas. — Pomisliti morate, da je bil predsednik cerkvene občine in prokurist pri svoji tverdi. Baš bi moral postati družabnik tverde, ko je umrl. Kolikokrat sem mu dejala: — James ljubi, pazi vendar na svoje zdravje in ne pretogni se, toda...

Mora je meso postala. Ona je tukaj — tu poleg njega — in zopet ga bo porinila nazaj tja, kjer je bil zanj pekel. Pa saj je še čas! Če takoj zbeži na cesto, po hribočku navzgor in se skrije v grmovju... Toda še vedno se ni mogel ganiti.

Glas pa je nadaljeval:

— Bila sem čisto obupana, ko je umrl. Danes je minulo baš šest let...

Slisal je, kako je nekdo zamomljal nekaj sočutnih besed.

— Kmalu po njegovi smrti sem se preselila semkaj. Počakajte trenutke, pokazala vam bom njegovo sliko.

Vrata so se odprla in tsala je pred njim. Za trenutke je zavladala grozna tišina. James je mogel videti v sobo, kjer so okoli mize sedele tri ženske po onem korektnem vzoru, ki ga je tako dobro poznal iz preteklosti. Kolena so se mu pričela šibiti. Potem pa je postal pozoren na njen obraz, ki ni bil nič manj zaprepačen kakor njegov in zdelo se mu je, da vidi v njenih očeh milo prošnjo. In zdajci je dumel vso prelestno resnico: Ellen se niti ne želi videti ga živega. Mnogo ljubše bi ji bilo, če bi resnično ležal že v grobu, kajti na mrtvega je mogla po mili volji groziti vse časti in čednosti, ki jih je za življenje trdovratno odklanjal. Njene ustnice so bile sive, kakor umazana kreda, ko je tako strmel vanj. Teda pa je James — menda prvič in zadnjič v svojem življenju — zbral vse svoje sile in rešil sebe in njo iz mučnega položaja.

— Delo je težje, nego sem mislil, — je dejal. — Iti moram še po nekaj orodja.

Lahno je premaknila ustnice. V njenih očeh se je še vedno zrcalila strahovita groza in ona nema prošnja, ki jo je bil že prej opazil. Zdan je videl, da je oblečena v ono temno sivino, ki jo nosijo neotolajljive vdove.

— Da, — je šepnila. — da, da...

Nasmehnil se je in zdajci se je začudil, zakaj ga je bilo prej tako strah. Pustil je v veži orodje in stopil na prosto. In ko se je s prožnim, lahkim korakom vpenjal v reber, se je tiho smehljaj.

SEZNAM ABANIZIRANIH KONCERTOV.

30. avgusta: Girard, Ohio.

21. septembra: Cleveland, O., S.N.D.

12. oktobra: Cleveland, O.-Newburg.

Naslov:

Swedmar & Emerson,

442 National Ave., Milwaukee, Wis.

KOPANJE V PREJŠNJIH ČASIH

Dandanes imamo o vplivu zraka in vode na človeško telo že čisto jasne pojme. Civilizirancem je čisto odveč pripočeti kopanje in umivanje. Človek nagnosko teži za tem, posebno v poletnem času. In če dandanes ugotavljajo znanstveniki, da je človeško življenje daljša, kakor v prejšnjih časih, velja v gotovi meri pripisati to dejstvu tudi higijenskim in profilaktičnim sredstvom, zlasti meri zmagovitega nagoru o koristi zraka in vode. V tem pogledu je naziranje človeštva tekom stoletij napravilo dolgo pot. Preokret v tem oziru je tako velik, da je naziranje o potrebi kopanja in umivanja za človeško telo, ki je bilo v starem času, osobito med Rimljani še bolj razvito nego dandanes, preokrenilo tekom stoletij v čisto nasprotno smer, dokler se ni zopet razvilo v današnje, zopet zmagovito pojmovanje. Kratek pregled o naziranju o kopanju in umivanju tekom stoletij podaja zelo zanimive pojave.

Negovanje telesa je doseglo v dobi rimskih cesarjev višek. Teda je bila snažnost telesa splošno geslo. Ne le v glavnem središču rimskega cesarstva, nego tudi v vseh provincialnih in kolonialnih centrih so imeli krasna kopališča. Rim je imel nebroj malih kopalnih zavodov in tri velika termalna kopališča s parno kurjavo. Znano je, da se je v starih klasičnih časih, posebno pri Grkih in Rimljanah, razvijal glavni del življenja, političnega, kulturnega in poslovnega, v kopališčih.

V zgodnjem srednjem veku je nastopil velik preokret, ker asketični duh časa ni bil posebno naklonjen umivanju. Menihi so se smeli kopati samo za Božič in za Veliko noč. Obkleo in perilo so smeli oprati le vsakih štirinajst dni. Ljudstvo, ki se ni zaobljubilo na šibanje mesa, se ni držalo tega tako strogo. Celotno ena kopel na teden je bila v navadi. Mnogo kasneje pa, n. pr. v 15. stoletju, ni na Danskem nihče sanjal o toliki snagi. Umivali so se sicer semintja v javnih kopališčih, in plemenitaki so se tudi včasih umivali roke pred jedjo. Sicer pa v splošnem niso bili glede snage posebno izbirčni. Če je bilo telo dokaj umazano, so si splahnili roke, če je kdo ravno v vtru prišel mimo kakega vodnega curka, in si jih obisral ob hlače. Šele v naslednjem stoletju so v severnih krajih uvedli brisače, umivalno posodo in vrče; pa početoma manj zaradi uporabe, nego le za okras hiše. Šele okoli 1600. so bolj premožni nudili svojim gostom priliko, da so se zjutraj ko so vstali z ležišča, umili.

Obstojala so sicer javna kopališča, katerih razvoj so pospeševali posebno krizariji, ki so z Vzhoda prinesli domov marsikatero koristno misel. Bogataši so v svojih testamentih zapustili, posebno v pospeševanje snage: ravno tako, skandinavskih deželah, vsote z a kakor zapuščajo naši milijonarji fondre za ustanovitve knjižnic ali stipendij za dijake. Javna kopališča so imela naprave za potenje. Kmeti je so zavreli vodo v velikem kotlu ali so metali rdeče-žareče kamne v vodo, dokler ni bil prostor poln pare. Potem so svoja naga telesa šibali s šibami (masaža) in čim so se dodobra prepotili, so skočili v sosednji potok ali pa so se valjali po snegu.

Kakor na Nemškem in na Francoskem, tako so tudi na severu obiskovala javna kopališča oba spoila skup. Dekleta so bila na razpolaganje, da so kopalce masirala in česala. To ni bilo tedaj nič čudnega; saj ni bilo v severnih krajih nič izrednega, da so se člani družine in njihovi gostje zvečer, ko so legli

k počitku, sliki v prisotnosti drugih. Leta 1658. je neki poljski častnik javno zabavil proti takemu pomanjkanju sramu. Pa so mu odgovorili Danci, da človeka ni treba biti sram tega, kar je Bog ustvaril, in da potrebuje tudi perilo, ki je čez dan zvesto služilo človeku, ponoči počitka.

Povsod v zapadni Evropi so postala javna kopališča nekaki klub. Na Nemškem so imeli pevci celo pevske vaje v teh zavodih. Razni vzroki so dovedli do razpada teh kopališč. — Nekaj je k temu prispevala tedanja visoka cena kurjave. Bolj važen pa je bil klic ogorčene morale. Na Nemškem je bilo duhovščini izrečno prepovedano stopiti v javna kopališča, češ, da so to zavetišče nemorale. Nadalje je k propadu kopališč pripomogla tudi bojazen pred nalezljivimi boleznimi. Mesto Frankfurt ob Meni je leta 1497. zatvorilo svoje kopališče, ker se je tam okužilo mnogo prebivalcev. Temu je sledilo v Franciji, Nemčiji in na Danskem zatiranje javnih kopališč brez razlike, dokler niso vse take in slične naprave izumrle. Le kmečko ljudstvo, tedi najbolj nazadnjaški sloj, je še ohranilo navado snage, seveda ne iz razlogov koristnosti, nego le iz zvestobe do tradicij. Ironija kulturne zgodovine ni mogla biti večja. Meščani so bili pod vplivom čudnih nazorov. Platno je postalo bolj poceni in si ga meščani splošno nosili. Prali so se srajce in rjuhe, dočim so zanemarjali telo. Jedva so umivali le obraz in roke.

Pa tudi ne povsod. Ko so Parizani nehali obiskovati kopališča, so po večini tudi doma opustili umivanje telesa. V nekem ljubimskem dijalogu, ki ga je sestavila Margareta Navarska, se pisateljici zdi popolnoma v redu, če reče svojemur oboževalcu: "Poglejte, te lepe roke... ki jih nisem umila že osem dni, so gotovo — in to stavim — snažnejše od Vaših." In v resnici je bil prosilur Ludovika XIV. tako daleč od našega današnjega ideala snage, kakor kak divji narod. Jutranja toaleta velikega kralja je obstojala v tem, da mu je sluga poskrbel roke s parfurnim alkoholom. Knjiga lepega obnašanja iz leta 1667. je priporočala otrokom, da so si obisrali obraz z belo ruto, svari pa je pred uporabe vode, ker napravi voda obraz preobčutljiv pozimi za mraz, pozimi pa za sončarico. Človek pač ni kdaj v zadregi za kak izgovor, kadar hoče opraviti svoje početje.

NAJSTAREJŠI ČLOVEK NA SVETU

Na sliki vidite Kitajca Li Chin-Üana, ki je baje najstarejši človek na svetu. V njegovem rojstnem kraju so dokumenti, iz katerih je razvidno, da je bil rojen pred dvesto leti, dočim sam zatrjuje, da je star 233 let. Njegovi pravniki so stari nad devetdeset let. Vsi njegovi otroci in vnuki so že zdavnaj pomrli.

Na obisk v staro domovino

zamore potovati vsak ameriški državljan in pa tudi vsak nedržavljan, ki je postavnim potom došel v to deželo. Kdor je toraj namenjen potovati to leto, naj se pridruži enemu naših skupnih izletov, pa bo udobno in brezskrbno potoval. To leto privedimo še sledeče izlete:

Po FRANCOSKI progi s parnikom "Ile de France" preko Havre:

PRVI JESENSKI IZLET
dne 12. septembra 1930

3. oktobra: DRUGI JESENSKI IZLET
24. oktobra: TRETJI JESENSKI IZLET
12. decembra: VELIKI BOŽIČNI IZLET

Po COSULICH PROGI preko Trsta

PRIHODNI IZLET

z motorno ladjo "VULCANIA"

dne 2. septembra 1930

Nadaljni izleti po isti progi:

8. oktobra — "VULCANIA" 23. novembra — "SATURNIA"

10. decembra — "VULCANIA"

Za cene, za pojasnila in navodila glede potnih listov, vizejev, permitov itd., pišite na naša starejša slovenska tverda, preko katere so že sto in sto-tisoči potovali v popolnem zadovoljstvu. Vsed 40 letne prakse v tem poslu Vam lahko jamči za dobro in solidno postrežbo in pa, kar je najvažnejše, da boste o vsem točno in pravilno poučeni.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT ST., NEW YORK

Tel. Barclay 0380

KRAJI — ŽRTVE SVETOVNE HLADNOKRVNI ZDRAVNIK VOJNE

Grozno divjanje svetovne vojne je z ognjem in železom izbrisalo z lica zemlje na stotine francoskih vasi. Večina teh je bila obnovljena, vendar so tudi take, ki se danes leže v razvalinah, ker se je prebivalstvo praznilo. Francoski turistni klub želi ohraniti vsaj ime na teh žrtvih ter bo na mestu izginulih vasi postavil steber z njih imeni. Med temi seli, ki ne bodo več obnovljena, so iz vojnih poročil znani kraji Tahure, Craonne, Doumont, Fleury in mnoga druga. Spomenik bo prost steber z vklesanim imenom, v betonsko podnožje pa bo vdelano kamene in opoka porušeni krajev. Razen tega bo klub postavil ob cesti od Rokavskega preliva do švicarske meje 119 mejnikov, ki bodo nosili imena krajev, kjer se je vršil kak pomembnejši boj.

Južno Angleško je obiskal vihar, ki je napravil velikansko škodo. Med neurjem je grozovito treskalo in mnogo požarov je nastalo zaradi strele. Tako je treskalo tudi v pedletonsko bolnico (Manchester) baš ko je neki kirurg imel bolnika pod nožem. Kirurg je mirno nadaljeval in dokončal operacijo, dočim so ga v šokali pogosti ogenj, ki ga je zanela strela. To jim ni uspelo in bolnico je moral ostaviti tudi hladnokrvni kirurg in operirani pacijent.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljaji in raznih drugih stvareh. Vsed naše dolgotrajne izkušnje Vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo vedno le prvostne brzo-parnike.

Tudi nedržavljeni zamorejo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6. mesecev in isti se ne pošiljajo več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanj eden mesec pred nameravanim odpotovanjem in oni, ki potujejo preko New Yorka je najbolje, da v prošnji označijo naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljeniške postave, ki je stopila v veljavo z prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 345 priseljencev letno, a kvotni vizeji se izdajajo samo onim prosilec, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Stariši ameriških državljanov, možje ameriških državljanek, ki so se po 1. juniju 1923. leta poročili; žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelcev. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa so opravičeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pripušeni v to deželo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poznano in zanesljivo

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Dalje prihodnjik.)

Evveli ca. porcu:	2
Elizetepi	2

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Warren, Mrs. F. Bachar.
Youngstown, Anton Niketj.

Diamondville, N. Y.
